FAN TICHTEBY en om utens

Ons Friese Platteland, 24 november 1966
IJ.K. Tamminga

NEI IEN PLAK. (Pred. 3: 20)

Wy stienen rounom de iepen kûlle hwer 't it stof fan Tseard Foppes de Jong yn deltein wie. De âldere en jongere pakesizzers songen meiiooar in liet fan ’e himel.
Nei de mienskiplike bilidenis fan it leauwe troch it útsprekken fan en it mei ynmoed harkjen nei de Tolve Artikels wie it, oft de jongerein dit noch bisegele.
It die my hwat fielen fan it “Wûnder fan ’e 19e ieu”.

Hjir stie it fyfte slachte fan Gerrit Jans.
Dizze Blessumer boer tipearret it geastlik wekkerwurden fan folk en tsjerke yn it bigjin fan de foarige ieu.
Hy wie berne yn 1794, woechs op yn 'e Franske tiid en bern Jan syn tiid, waerd en wie hy in loftige jongeman.
Yn 'e tweintiger jierren komt hy ta ynkear. Dan, nei ’t in âld minske my ris forteld hat, foroaret der yn syn libben sa folle, dat de buorlju der niget oan en soms de gek mei hawwe.
Waerd yn 'e tsjerken fan Boksum en Blessum noch rjuchtsinnich preke, nei it forstjerren fan ds. Jacobus de Vries yn 1810 foroare dat. Straks kin Gerrit Jans him der net mear by bifine en lyk as mear yn dy tiid giet hy sneins en faek sneoans al op ’e swalk om in goede preek to hearren.
Lang om let fielt hy him thús en jowt him del by it lytse keppeltsje arbeiders en skippers, dat yn ’e tritiger jierren de ôfskieden tsjerke fan Ljouwert foarmje.
De hear W.Tsj. Vleer skriuwt yn it Miedema-boek oer de greate famylje Miedema mei in rike histoarje.
Fan dy rykdom tsjûgen de jonge loaten út dy âlde stam by it grêf fan Tsjeard de Jong.

Mei syn swalkjen nei Ljouwert, ek yn 'e wike, hwant der wie yn dy lytse jonge gemeente faek hwat to rêdden, sil Gerrit Jans mei syn sjeas de Sylsterdyk, (de binnendyk fen Ritsumasyl nei healwei Marssum) nommen ha, hwant de dyk van Marssum nei Ljouwert wie noch net forhurde.
Oan wearskanten fan dy dyk stean twa mânske pleatsen.
Tritich jier nei syn dea hat syn pake-sizzer Jan Rinses Miedema en hwat letter syn âld-pake sister Tryntsje Jans Miedema troud mei Tsjeard de Jong, hjir plak foun.

Jan Rinses is opfolge troch syn soan Rinse en nou dizze wer troch dy syn soan Jan en De Jong troch soan Foppe. Gerrit Jans, sil by hjerst en ûntij djippe spoaren yn ’e Sylsterdrek, makke ha.
Dy binne wei wurden, mar de spoaren, dy’t hy geastlik neitten hat, binne noch oan wearskanten, fan ’e dyk to merken. De Heare mei jaen, dat it noch lang sa bliuwt.

Rinse Jans Miedema hie monter en goed noch in pear jongbisten forweide.
Hy bigoun him minder lekker te fielen en in pear ûre letter naem God him wei.
Inkelde dagen letter is sweager De Jong him folge.
Lange jierren wennen se neist inoar.
Nou lizze se tichtebyinoar by de Skieppedyk bigroeven.
Net fier fan ’e plaats hwer’t harren pake Rinse Gerrits Miedema syn libben lang buorke hat. Hwer ’t lykwols ek nou noch de neisaten fan Gerrit Jans tahâlde.

ONS WERK.

Merkbaar onder de indruk van meerdere sterfgevallen; toen pas weer Willem Lubberts, Tj. de Jong, IJ. Stienstra en mede het plotseling sterven van de burgemeester van Leeuwarden, las de voorzitter in de laatste bestuursvergadering van de Fr. C.B. T.B. psalm 90.
Van psalm 90 is wel gezegd, dat het een zwaarmoedige psalm is.
Inderdaad. Wanneer we willen spreken over de menselijke factor in de bijbel, dan is die in deze psalm te merken.

Het leven in de woestijn op zich was zeker geen plezier.
En Mozes met de provo's om zich heen, die geen ander vooruitzicht hadden dan in de woestijn te moeten sterven.
De toorn Gods en de vergankelijkheid van het leven worden schril getekend.
De kerk onder de oude bedeling kende nog de Trooster niet, die ons doet terugzien op Golgotha, waar alle toorn is geblust.
En al maar vallen de volksgenoten weg en sluiten zich de graven in het hete zand.
Maar te midden van de barre realiteit van het wegstervende volk is het slot niet troosteloos.
Het eindigt met de hoop, met een vergezicht op de toekomst.
Voor wie de Schrift geen Godsopenbaring is, moet Mozes wel een ijdel mens zijn geweest.
Die durft te pleiten op het eigen werk. Ik kan mij voorstellen dat de Blessumer boer, waar ik in het voorgaande over schreef, in ootmoed en geloof in zijn leven het slotvers van psalm 90 heeft nagebeden.
Naar menselijke maatstaf is dit gebed rijk verhoord.
In ons gewest, in ons land, in de door hem gekozen kerkformatie, maar ook in de oude formatie waarvan hij zich scheidde, hebben zijn nazaten het geloof beleden en daaruit geleefd en gewerkt, Sommigen hebben de kansel beklommen om uitdelers der genade te zijn.
Ik weet van hen in Amerika, Canada, Afrika en Australië.
Vrij naar de derde brief van Johannes schrijf ik: groter blijdschap is er niet, dan dat de kinderen in de waarheid wandelen.
En nu, aarzelend beklemt mij soms de vraag: blijft dit doorgaan.
Blijft de band des verbonds binden te midden van de warreling der geesten.
Temidden van zovele pogingen om onder het klemmende van Gods geboden uit te komen.
En dan komt het op ons af: dragen we de Mozes-bede in onze harten.
Hebben we de moed, bevestiging van ons werk te vragen.
Uit het slot van psalm 90 spreekt hoop voor de toekomst, maar tevens dringt zich daarin een grote verantwoordelijkheid aan ons op.
De bijbel is geen uit de hemel gevallen boek zoals soms wordt gespot, maar het is wel het bericht uit de hemel dat rechtstreeks tot ons komt.

HET WONDER DER 19de EEUW.

Op het boek van H. Algra met bovenstaande titel is veel kritiek. Daarnaast geniet het ook grote
waardering.
Pas kreeg ik een brief van mijn zoon uit Australië, die veel leest en die wij een exemplaar hadden gezonden.
Hij schrijft: zelden las ik een boek met zoveel genoegen.
De kritiek zowel als de waardering zal verband houden met de maatstaf die, bij de beoordeling wordt aangelegd.
De schrijver zegt in zijn woord vooraf, te hopen dat dit boek door de nazaten der Afgescheidenen gelezen zal worden voordat een bepaald soort geleerden zich van deze stof meester maakt om uit te leggen, hoe het zodanig sociologisch en psychologisch kan worden verklaard, dat er geen enkele reden meer overblijft om van een wonder te spreken, laat staan er voor te danken.
Ik dacht dat zoiets er soms al was.
Ik heb eens gelezen van ten diepste een overeenkomst tussen het verzet "der kleine luyden" in de kerk en het verzet der bezit- en rechtlozen in de maatschappij.
Gezelschappen en straks de afscheiding klassenstrijd binnen de kerk.
Sommige critici beweren, dat het boek onjuistheden bevat. Dat kan ik niet beoordelen.
Als - ik meen Noordmans in de Leeuwarder Courant heeft in die geest geschreven - gezegd wordt, dat het boek zich eenzijdig in de richting der Afgescheiden kerken beweegt, is dat een kritiek die ik aanvoel. Binnen de Hervormde Kerk is ook wel wat veranderd.
Pijnlijk vind ik het, als een criticus spreekt van “een eigen verleden verheerlijkend boek”.
Ik las eens een verhaal van een Grieks dorp met een Turkse burgemeester.
Een groepje vreemdelingen vertoonde zich op 't dorpsplein en daar kwamen al spoedig wat dorpelingen op af.
De burgemeester vroeg aan de politiechef: Wat is dat voor volk?
Hij rapporteerde: Het zijn christenen.
Laat ze dan maar, aldus de Islamitische burgemeester; dan maken ze, elkander wel dood.
Dit kwam mij in gedachten, toen ik in het boek van Algra las hoe de minister van Justitie aan de koning rapporteerde: veel goeds van de onenigheden der Gescheidenen te verwachten: ze maken elkander geestelijk wel dood.

Zo zijn er in dit boek vele trekjes en anecdotes die werkelijk geen verheven, indruk geven. Het zwakke en zondige wordt niet verbloemd. Juist tegen deze achtergrond wordt het wonder te groter.
Met het schrijven hierboven over de Blessumer boer heb ik een toehaak, wilt ge een illustratie van Algra's boek willen geven.

AANVULLING.

Ter gedachtenis aan de heer IJ. Stienstra moge nog vermeld worden, dat hij ook lid van de Raad van Toezicht was van de Coöp. Zuivelbank.

POARTEBOER.

Katrinus Westra †

Men hearde hwat frjemd op, doe't Katrinus Westra as man fen 'e bargen by de F.C.E. bineamd waerd.
In earmmaster soe oan 'e boeren rie jaen en mei de ôfset forsoargje. (De hear Westra wie wurksum by de Sosjale tsjinst fan 'e gemeente Ljouwerteradiel).
Lykwols, it die ringen bliken, dat Westra alle klappen fan 'e swipe op it mêd fan 'e bargen koe.
Dêrby in organisaesjeman, sa goed as it bêste bistjûrslid
Hy hie tige it fortrouwen fan alle leden en by syn ôfslde. yn 1959 bliek, dat allegearre mei hwa't hy saken die, syn freonen wiene.
Hy hat 30 jier de F.C.E. op útsûnderlike wize tsjinne.
Hy birikte de leeftiid fan 75 jier.

IJ. K. T.